

Oponentní posudek diplomové práce

Název diplomové práce:	Udržitelný turismus do rozvojových zemí z perspektivy České republiky
Autor diplomové práce:	Bc. Kateřina Dostálová
Vedoucí práce:	Mgr. Zdeněk Opršal, Ph.D.
Oponent:	Doc. Ing. Ivo Machar, Ph.D.

Diplomová práce bc. Kateřiny Dostálové v rozsahu 96 číslovaných stran se zabývá analýzou nabídky a poptávky v oblasti udržitelného turismu do rozvojových zemí ze strany českých cestovních kanceláří a českých turistů.

Abstrakt práce je totožný se Zásadami pro vypracování. Abstrakt by měl stručnou formou představit cíle práce, metodiku a výsledky, z nichž by bylo patrné splnění cílů práce. V Seznamu zkratk na str. 12 jsou některé zkratky přeloženy do češtiny, některé nikoliv.

Celá diplomová práce je strukturována poněkud zmatečně. V kapitole Cíle a metody práce (str. 14) nejsou cíle práce jasně vymezeny. Na str. 14 v pátém řádku shora autorka práce definuje výzkumnou otázku, která údajně vyplývá z teoretické části práce. Teoretická část práce však teprve následuje na dalších stranách. Ve čtvrté kapitole (str. 69) autorka prezentuje další tři hypotézy, které dále testuje v dotazníkovém šetření. Bylo by lépe, kdyby diplomová práce dodržela standardní strukturu kvalifikačních prací (tj. nejdříve jasně vymezené cíle, k nim definované relevantní výzkumné otázky a hypotézy, poté popsání metodika k dosažení vytyčených cílů, teoretická a výsledková část, diskuse a závěr atd.).

Metodika této diplomové práce se opírá o rešerši dostupných datových zdrojů. Z popisu metodiky není jasné, zda k rešerši byly využity i odborné databáze literatury jako je SCOPUS a Web of Science. Na str. 14 autorka přiznává, že k teoretické části práce využila především českou učebnici Palatková (2014). Tento zdroj je v textu citován 18x – to je v diplomové práci značně neobvyklé. Podobně některé další citované zdroje jsou mnohonásobně opakovaně v práci citovány. Autorka tím naznačuje, že využila značně omezený rozsah zdrojů. Přitom téma udržitelné turistiky nabízí nepřehledné množství relevantních zdrojů informací. Některé citace nejsou standardní - např. na str. 21 dole: (LV, 2003, In Zhong et al, 2011) a nelze je dohledat v Seznamu literatury. Z metodického hlediska lze také pochybovat o dobré vypovídací schopnosti použitého dotazníku. Dotazník obsahuje různé typy otázek, jednu otevřenou, ostatní asi uzavřené, některé otázky s možnostmi odpovědí typu „jiné“, z nichž se tazatel asi nic podstatného nedozví (str. 63). Popis metodiky dotazníkového šetření a formulované hypotézy k testování měly být zařazeny v kapitole Metodika. Popis hypotéz je poněkud matoucí (např. str. 70: „Hypotéza vychází z otevřené otázky č. 10“). V poznámce pod čarou na str. 73 autorka komentuje jednu z otázek v dotazníku takto: „Je možné, že předchozí otázka, která odkazovala na negativní environmentální dopady turismu, mohla respondenty vést k tomu, aby se zmínili pouze o environmentální povaze turismu“. Je sice sympatické, že to autorka přiznává, nicméně tím ukazuje, že dotazník není příliš objektivní. To možná naznačuje autorka i v textu při vyhodnocení dotazníku (viz komentář k výběru cílové skupiny respondentů).

Z formálního hlediska práce obsahuje několik dalších drobných a nepodstatných nedostatků: výraz „grafové znázornění“ namísto „grafické znázornění“ na str. 14, chybějící sloveso ve větě na str. 47 („Proto hlavní způsobem nakládání...“), výraz „bělení“ místo

správného „blednutí“ na str. 54, chybějící písmenko ve slově (str. 83, 16. řádek zdola). Gramaticke mohl být v práci věnována větší pozornost.

Z obsahového hlediska je diplomová práce zajímavá a čtivá. Překvapující je zjištění autorky (str. 55, osmý řádek zdola), že na ekoturismus do rozvojových zemí se v ČR specializují pouze tři cestovní kanceláře. Toto zjištění je poněkud polemické, protože z práce není zcela jasné, co si pod pojmem „specializace cestovní kanceláře na ekoturismus“ autorka představuje. Z průzkumu webových stránek cestovních kanceláří to jistě objektivně zjišťovat nelze, protože weby jsou především marketingová záležitost a empirická zkušenost napovídá, že záleží na poptávce klientů, jaké typy zájezdů a místa destinací jsou v nabídce. Navíc, nabídka cestovních kanceláří se v krátkém čase posledních let radikálně mění.

Interpretace výsledků dotazníkového šetření na několika místech vyznívá zmateně. Např. na str. 75 dole uvádí autorka: „I v tomto případě se ukázalo, že je uvedená hypotéza správná. Přesto ale bylo vyhodnoceno, že jen malá část dotazovaných má více méně odpovídající představu o smyslu ekoturismu, a že mnohonásobně větší část respondentů má o jeho významu velmi mylnou představu.“ Zdá se, že touto formulací textu je popřeno, že hypotéza je správná.

Na str. 61 popisuje autorka cestovní kancelář (Albatros Travel), která již neexistuje. Proč se jí tedy v diplomové práci věnuje pozornost? Na str. 62 (začátek posledního odstavce) autorka uvádí, že „Obecně na základě tohoto výzkumu... najdou se tací, kteří...., ale i tací, kteří...“. Co vlastně chtěla autorka touto větou vyjádřit?

Text v kapitole 4.3. Diskuse a limity není klasickou diskusí vlastních zjištění autorky s relevantní literaturou.

Závěr:

Autorka diplomové práce nepochybně projevuje pro zadané téma nadšení a hluboký zájem. Nicméně, diplomová práce má mnohé metodické, formální i obsahové nedostatky. Při konfrontaci předložené diplomové práce s jejím zadáním se oponent domnívá, že přes uvedené nedostatky diplomová práce své zadání splňuje a je proto doporučena k obhajobě.

Při obhajobě práce oponent doporučuje – kromě reakce na výše uvedené výhrady - podat také stručné vysvětlení těchto otázek:

1. Existuje rozdíl mezi termíny „udržitelný turismus“ a „ekoturistika“?
2. Proč autorka práce nevyužila bohatý zdroj literatury ve standardních databázích (SCOPUS, WOS), přístupných zdarma na UPOL?

Navrhovaná klasifikace: Stupeň „D“.

V Olomouci 17 .6. 2017

Oponent diplomové práce
Doc. Ing. Ivo Machar, Ph.D. v.r.